

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Національний університет харчових технологій (Україна)
Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)
Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

важливою складовою підтримки зелених інновацій є освіта і підвищення кваліфікації. Міжнародні організації, такі як ООН, активно підтримують програми навчання для фахівців у галузі екологічних технологій, організують тренінги та конференції. Країни також вкладають у розвиток університетів і наукових установ, що займаються дослідженнями у галузі зеленої економіки.

Отже, міжнародний рівень підтримки зелених інновацій сприяє розвитку сталих технологій, що відповідають вимогам екологічної безпеки і збереження природних ресурсів. Інструменти фінансування, міжнародні угоди, податкові пільги, підтримка стартапів і освітні програми створюють сприятливе середовище для розвитку зеленого бізнесу. Підтримка інновацій у цій галузі є ключовою для досягнення цілей сталого розвитку та вирішення глобальних екологічних проблем, що мають вирішальне значення для майбутніх поколінь.

Література

1. Зварич Р., Масна О., Рівліс І. Методологічні засади формування концепції «зеленої» економіки. *Вісник Економіки*, 2022. № 4. С. 131–144.
2. Кобилінська Т. Світовий досвід статистичного оцінювання ефективності «зеленої» логістики. *Проблеми економіки*, 2019. № 4 (42). С. 209–214.
3. Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін. Стратегія розвитку підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення аграрної економіки України. Київ: ННЦ «ІАЕ». 2022. 32 с.

УДК: 336.748.12

Роменський В.О, студент
Жовнір Н.М., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ВОЄННІ АСПЕКТИ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Проблема інфляції в умовах війни в Україні стає ключовою, оскільки створює серйозні виклики для економічного розвитку та соціальної стабільності. Зростання цін на товари та послуги поглиблює фінансові труднощі населення, підриває довіру до валюти та може спричинити нестабільність на ринках. Актуальність цієї проблеми зростає в умовах сучасних змін ситуації на передовій та необхідності адаптації економічної політики до нових умов. Тому дослідження впливу антиінфляційних заходів в умовах війни є актуальним і успішним завданням економічної науки і практики. Розуміння впливу антиінфляційної політики військового часу є ключовим для подолання економічних труднощів і забезпечення економічної стабільності.

Інфляція — це тривале підвищення загального рівня цін, яке відображає

зниження купівельної спроможності грошової одиниці. Основними чинниками інфляції є монетарні та немонетарні параметри. До монетарних факторів інфляції відноситься переповнення грошових каналів грошима, внаслідок чого відбувається знецінення грошей і зниження їх купівельної спроможності. Серед немонетарних факторів слід виділити зростання попиту на товари та послуги, зростання собівартості продукції, сезонні чинники тощо. Суть інфляції полягає в дисбалансі між загальною пропозицією та сукупним попитом у бік перевищення останній, який відбувався одночасно на всіх ринках (товарному, грошовому та ресурсному). Цей дисбаланс у різних формах проявляється в рамках ринкової економіки, тобто в умовах певної гнучкості перевищення сукупного попиту над сукупною пропозицією виявляється у зростанні загального рівня цін. Це відкрита форма інфляції. [2,3]

Антиінфляційна політика — це комплекс взаємопов'язаних заходів держави і центрального банку країни з метою запобігання високим темпам інфляції та управління ними. Термін «антиінфляційна політика» тісно пов'язаний із контролем над інфляцією. Дж. М. Кейнс та його послідовники вважали, що збільшення пропозиції грошей в обігу призведе до зростання попиту. Якщо попит впливає на пропозицію, це призводить до збільшення виробництва товарів і збільшення інвестицій у суміжні галузі без підвищення цін. Переміщення капіталу з однієї галузі в іншу дозволить тримати інфляцію під контролем. [1]

Війна в Україні суттєво впливає на інфляцію та економіку країни. Зменшення виробництва, спричинене руйнуванням інфраструктури та знищенням підприємств внаслідок військових дій, призводить до обмеження обсягів виробництва товарів і послуг та підвищення цін. Обмеження експорту та імпорту також погіршує торговельний баланс і сприяє підвищенню цін на імпортні товари. Великі витрати держави на фінансування військових операцій та відновлення після війни збільшують грошову масу в обігу і сприяють інфляції. Крім того, нестабільна ситуація в країні може спричинити паніку серед населення та підвищення попиту на товари і послуги, що також може призвести до підвищення цін. Узагальнюючи, ці фактори разом створюють інфляційні тиски у економіці України під час війни.

Аналізуючи різні джерела, можна сказати, що інфляція в Україні до початку повномасштабної війни складала 10%, а за підсумками першого року – 26,6% за прогнозу у 30%. У Мінекономіки це вважають показником того, що українська економіка успішно адаптувалася до функціонування в умовах війни. Інфляцію формують два основні чинники: обсяги руйнування інфраструктури та логістики, а також рівень і швидкість міграції (фактор попиту та забезпечення виробництва трудовими ресурсами). Незважаючи на те, що реальна інфляція виявилася нижчою за прогноз, її рівень все одно рекордний за останні кілька років. Національний банк прогнозує, що інфляція продовжить сповільнюватися в наступні роки. Після зниження безпекових ризиків очікується налагодження ефективніших логістичних маршрутів та відновлення виробничих потужностей. Це сприятиме зменшенню витрат бізнесу та

зростанню пропозиції товарів, зокрема продовольства. У результаті споживча інфляція у 2024 році знизиться до 8,5%, а базова – до 7%. Збереження порівняно жорстких монетарних умов наблизить інфляцію до верхньої межі цільового діапазону НБУ $5\% \pm 1$ в. п. у 2025 році, водночас базова інфляція знизиться до близько 3%. У післявоєнний період основний внесок у загальну інфляцію матиме коригування адміністративних цін та тарифів, яке, буде поетапним та супроводжуватиметься розширенням соціальної підтримки населення. [4,5]

Україна проводить активну інфляційну політику. Вона включає демонтаж і регулювання існуючих монополій, стимулювання конкуренції у сфері виробництва та послуг тощо. Великі втрати суспільного капіталу та виробничих можливостей визначили характер післявоєнної поведінки українського населення та підприємств. Основні зусилля післявоєнної монетарної політики повинні бути зосереджені на сприянні розвитку фінансового посередництва та грошових переказів із зазначенням максимально можливої інтеграції грошових ресурсів у роботу реальної економіки. Це стимулюватиме підприємницький ентузіазм, покращить зайнятість та підвищить ефективність каналів грошових переказів, що, у свою чергу, сприятиме посиленню середньострокової антиінфляційної ефективності інструментів монетарної політики.

Вивчення впливу війни на інфляцію та економіку України свідчить про необхідність ефективної антиінфляційної політики в умовах конфлікту. Ефективна антиінфляційна політика в умовах війни в Україні вимагає комплексного підходу та використання різноманітних механізмів. Застосування монетарних, фіскальних, стабілізаційних заходів, а також макроекономічного планування та міжнародної співпраці є ключовими для забезпечення стабільності та контролю інфляційних процесів. Важливою є також координація зусиль між різними гілками влади, а також співпраця з міжнародними партнерами. Тільки за умови належного впровадження цих заходів Україна зможе подолати інфляційні труднощі та забезпечити стабільність своєї економіки під час війни.

Література

1. «Антиінфляційна політика в умовах війни», Панчук А. В., Лесик В. Г. (ст. 1) URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/74dc8d0a-495f-43c7-a677-0686605e6144/content>
2. «Інфляційне таргетування НБУ та напрями його вдосконалення в Україні» Войхевич І. С. (ст. 7) URL: <https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2662/1/%D0%92%D0%BE%D0%B9%D1%85%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87.pdf>
3. «Інфляційний звіт НБУ», Національний банк України <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-i-dali-spovilnyuvatimetsya-a-ekonomika-vidnovlyuvatimetsya--inflyatsiyniy-zvit-nbu>